

Mobilitas 3.0 tegevuse „MSCA järeldoktori individuaalgrandi projektide elluviimise toetamine“ toetuse taotlemise ja menetlemise kord

1 REGULEERIMISALA, VASTUTUS

- 1.1 Käesoleva korraga kehtestatakse programmi „Teadus- ja arendustegevuse rahvusvahelistumise ning rahvusvahelisel teadmusturul osalemise toetamine“ ehk Mobilitas 3.0 (*edaspidi* programm) tegevuse „MSCA järeldoktori individuaalgrandi projektide elluviimise toetamine“ (*edaspidi* ka toetus) taotlemise, määramise, eraldamise ning aruandluse tingimused ja kord.
- 1.2 Sihtasutus Eesti Teadusagentuur (*edaspidi* teadusagentuur) juhindub oma tegevuses käesolevast korrast ning Haridus- ja Teadusministeeriumi suunistest.
- 1.3 Käesoleva korra koostamist ja täiendamist ning selles sätestatud toetuse eraldamist koordineerib teadusagentuuri teadus- ja arendustegevuse rahastamise osakond.
- 1.4 Käesolevas korras reguleerimata küsimustes on teadusagentuuril õigus langetada kaalutletud otsuseid, kaasates vajadusel eksperte.

2 TOETUSE EESMÄRK JA ÜLDISED PÕHIMÕTTED

- 2.1 Toetuse eesmärk on motiveerida teadlaskarjääri alustavaid järeldoktorante Marie Skłodowska Curie meetmete (*edaspidi* MSCA) toetusi taotlema, soodustada järeldoktorantuuri läbimist Eestis ning toetada välisriigis omandatud pädevuse toomist Eestisse.
- 2.2 Toetatakse teadlasi, kes soovivad Eestisse järeldoktorantuuri tulla ning on eelnevalt osalenud MSCA järeldoktori grandis taotlusvoorus, ületanud seal hindamislävendi, kuid saanud negatiivse rahastusotsuse.
- 2.3 Toetus on mõeldud iseseisva uurimisprojekti täitmiseks ning sellest teiste uurimisprojektide omafinantseeringu katmine ei ole lubatud.
- 2.4 Toetatav projekt peab panustama vähemalt ühte „Teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ja ettevõtluse arengukavas 2021-2035“ (*edaspidi* TAIE arengukava) defineeritud nutika spetsialiseerumise valdkonda. Teadusagentuur kontrollib projekti panust nutika spetsialiseerumise valdkonnadesse, seose puudumisel toetust ei eraldata.

3 MÕISTED

Eesti nutika spetsialiseerumise valdkonnad - ettevõtluse ja majandusliku potentsiaaliga TAIE arengukava fookusvaldkonnad, milleks on: digilahendused igas eluvaldkonnas; tervisetehnoloogiad ja -teenused; kohalike ressursside väärimine; nutikad ja kestlikud energialahendused.

Elluviija – käesoleva korraga reguleeritud tegevuse elluviija on teadusagentuur (*edaspidi* kasutatud läbivalt „elluviija“).

Järel doktor – Marie Skłodowska Curie Action järel doktori granti taotlenud teadlane, kes on toetuse perioodil vastuvõtva asutuse töötaja ning kes viib uurimisprojekti ellu ning kellele vastuvõttev asutus käesoleva korraga reguleeritud toetust taotleb.

Järel doktoriprojekt (edaspidi ka *projekt*) - teadusliku uurimistöo kirjeldus, milles on välja toodud selgelt piiritletud uurimisprobleem ning selle lahendamiseks kavandatud alus- või rakendusuring.

Marie Skłodowska Curie meetmed (Marie Skłodowska Curie Actions ehk MSCA) - Euroopa Liidu teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Euroopa horisont“ rahastusmeetmed, mille eesmärk on toetada teadlaste oskuste ja karjääri arengut, andes teadlastele võimaluse saada kogemusi eri riikides ja sektorites. Marie Skłodowska Curie Action individuaalgrandi eesmärgiks on toetada doktorikraadiga teadlase karjääri arengut läbi mobiilsuse.

Toetus – käesoleva korraga reguleeritud ja selle alusel makstav toetus, et teadlane saaks tulla välisriigist Eestisse ning viia siin ellu oma järel doktori projekt.

Vastuvõttev asutus (ka asutus) on Eestis registreeritud teadus- ja arendusasutus, kõrgkool või Eestis tegutsev muu era- või avaliku sektori asutus, kelle juurde nõuetele vastav teadlane soovib järel doktorantuuri projekti elluviimiseks tulla.

4 TOETUSE ABIKÕLBLIKUSE PERIOOD JA KESTUS

4.1 Toetust saab kasutada vahemikus 1. jaanuar 2023 kuni 31. detsember 2028.

4.2 Toetust antakse kuni kaheks aastaks.

4.3 Toetuse periood algab toetuslepingus kokkulepitud kuupäeval, kuid mitte hiljem kui taotlemise aasta 1. detsembril.

5 NÕUDED VASTUVÕTVALE ASUTUSELE, JÄRELDOKTORILE JA JÄRELDOKTORI JUHENDAJALE

5.1 Vastuvõttev asutus võib toetust taotleda järel doktorile, kes on taotluse esitamise hetkele eelneva kahe aasta jooksul MSCA järel doktori individuaalgrandi taotlusvoorus saanud positiivse tulemuse (s.o vähemalt 70 punkti), kuid jäänud rahastusest ilma.

5.2 Järel doktori juhendaja peab vastuvõtvas asutuses töötama töölepingu alusel. Juhendajal peab olema doktorikraad või sellele vastav kvalifikatsioon.

5.3 Toetuse perioodil on mõjuval põhjusel võimalik taotleda (kaas)juhendaja muutmist. Juhendaja muutmise põhjendatusele ning taotluses esitatud uue juhendaja kvalifikatsioonile ja juhendamise võimekusele annab hinnangu elluviija, kaasates vajadusel eksperte.

5.4 Vastuvõttev asutus tagab järel doktorile projekti täitmiseks vajaliku töökeskkonna (sh tööruumid, haldus- ja tugistruktuurid jms) olemasolu.

5.5 Järel doktor peab projekti elluviimise ajal töötama täistööajaga vastuvõtvas asutuses, töö asukohaga Eestis.

6 TOETUSE TAOTLEMINE

6.1 Toetuse taotlemise perioodi koos taotlusvooru eelarvega kehtestab ja kuulutab välja elluviija.

- 6.2 Taotluse koostab vastuvõttev asutus koos järel doktoriga ja esitab selle elluviijale Eesti Teadusinfosüsteemi (*edaspidi* ETIS) kaudu.
- 6.3 Taotlus koostatakse eesti või inglise keeles.
- 6.4 Taotluses märgitakse:
- 6.4.1 järel doktoriprojekti nimetus eesti ja inglise keeles;
 - 6.4.2 vastuvõttev asutus;
 - 6.4.3 teadusvaldkond ja eriala;
 - 6.4.4 järel doktori ja (kaas)juhendaja(te) nimed;
 - 6.4.5 järel doktoriprojekti lühikokkuvõtte eesti ja inglise keeles, sh peab olema välja toodud projekti eesmärk, oodatavad tulemused, projekti mõju, projekti tegevus- ja ajakava;
 - 6.4.6 toetuse kasutamise periood;
 - 6.4.7 teadus- ja arendustegevuse valdkond;
 - 6.4.8 kavandatava järel doktoriprojekti eelarve;
 - 6.4.9 projekti panus nutika spetsialiseerumise valdkondadesse.
- 6.5 Taotlusele lisatakse MSCA järel doktori grandide taotlus ja MSCA järel doktori individuaalgrandi taotluse hindamisraport;
- 6.6 Kui vastuvõttev asutus või järel doktor on taotluses sisalduvale järel doktoriprojektile või selle osadele tegevustele taotlenud toetust samal ajal mitmest meetmest või muudest riigieelarvelistest, Euroopa Liidu või välisabi vahenditest, peab taotleja esitama sellekohase teabe.
- 6.7 Juhul kui taotletav toetus on käsitatav riigiabina (toetust taotleb evalveerimata teadus- ja arendusasutus, eraõiguslik kõrgkool või ettevõtte ning seda kasutatakse mh majandustegevuseks), tuleb taotlemisel täita riigiabi vorm. Taotleja peab taotluses lisainformatsioonina esitama teabe asjaomasel vormil, kas toetust taotletakse üldise grupierandi määruse alusel või vähese tähtsusega abina. Kui toetust taotletakse üldise grupierandi määruse alusel, sõltub toetuse määr määruse artiklites 25 ja 25b sätestatud tingimustest ja taotlus peab olema esitatud enne tegevustega alustamist. Taotleja peab teada andma, kas projektis viiakse läbi alus- või rakendusuringuid.
- 6.8 Elluviijal on õigus nõuda järel doktorilt ja vastuvõtvalt asutuselt vajadusel täiendavaid andmeid ja dokumente.

7 TOETUSE EELARVE JA HÜVITATAVATE KULUDE MAHT

- 7.1 Toetust makstakse ühikuhinna alusel.
- 7.2 Toetuse ühikuhind sõltub taotlusvoorude väljakuulutamise ajal kehtivast ja välja antavast riigieelarvelisest personaalse uurimistoetuse stardigrandi (PSG) I taseme mahust.¹
- 7.3 Ühikuhind ehk fikseeritud grandide maht põhineb teadusagentuuri juhatuse iga-aastaselt kinnitaval „Granditaotluse eelarve koostamise juhendil“.
- 7.4 Ühikuhind sisaldab vastuvõtva asutuse juurde tööle võetud järel doktori töötasu palgafondi, teadustöö kulu ning üldkulu:
- 7.4.1 järel doktori töötasu palgafond sisaldab töötasu, kõiki riiklikke makse, makseid ja seadusest tulenevaid hüvitisi;

¹ 2023. aastal on ETAG juhatuse käskkirjaga kinnitatud PSG I maht 72 000 eurot aastas ehk 6000 eurot kuus.

- 7.4.2 teadustöö kulud on sisse ostetavad teadus- ja arendusteenused, uurimisprojekti täitmisel saadud teadus- ja arendustegevuse tulemuste (avatud) publitseerimise ja populariseerimisega ning intellektuaalomandi kaitsmisega seotud kulud ning muud teadustöö läbiviimiseks vajalikud kulud lähtuvalt uurimisprojekti eripärast;
- 7.4.3 üldkulu moodustab 25% punktis 7.2 nimetatud kuludest.
- 7.5 Ühikuhinda ei arvestata lühema perioodi kui ühe kuu eest.
- 7.6 Ühikuhinna maksmise aluseks on asutuse poolt esitatud kinnituskiri, et järel doktor töötab toetuse eraldamise perioodil asutuses täistööajaga töölepingu alusel, milles on töötamise kohana nimetatud Eesti. Kinnituskiri sisaldab järel doktori nime ning asutuses töötamise perioodi.
- 7.7 Vastuvõttev asutus tagab omafinantseeringu, mis on 14% kogu ühikuhinnast.

8 TAOTLUSTE MENETLEMINE

- 8.1 Toetuse taotlusi menetleb elluviija.
- 8.2 Toetuse taotluste menetluskeskkonnaks on ETIS. Taotluse esitamine ja suhtlus taotlejaga toimub ETIS-es. ETIS-e kaudu edastatakse menetlemise käigus tehtud otsused, sh taotluse rahuldamise või mitterahuldamise otsus. Järel doktor ja vastuvõttev asutus on kohustatud jälgima teateid ETIS-es regulaarselt ning hoidma oma kontaktandmed ajakohased.
- 8.3 Taotluse menetlemine koosneb järgmistest etappidest:
- 8.3.1 taotluse registreerimine;
- 8.3.2 taotluse tehniline kontroll, mille käigus kontrollitakse taotluse, vastuvõtva asutuse ja järel doktori vastavust käesolevas korras kehtestatud nõuetele ning projekti panust nutika spetsialiseerumise valdkondadesse;
- 8.3.3 paremusjärjestuse moodustamine vastavalt MSCA järel doktori individuaalgrandi taotlusvooru hindamisraporti hinnetele;
- 8.3.4 taotluse rahuldamise või mitterahuldamise otsuse tegemine.
- 8.4 Taotluse teaduslikku taset ei hinnata, vaid võetakse aluseks MSCA järel doktori grandide taotluse hindamisraport.
- 8.5 Elluviija moodustab komisjoni, kes kontrollib taotluste tehnilist vastavust taotlemise nõuetele, sh projekti panust nutika spetsialiseerumise valdkondadesse.
- 8.6 Kui taotluses esinevad vormilised ebatäpsused, mida on võimalik ilma taotlust sisuliselt muutmata kõrvaldada, määrab elluviija selleks kuni kümne tööpäeva pikkuse tähtaja.
- 8.7 Elluviija kontrollib taotlustes teaduseetika põhimõtete järgimist ning andmehaldusplaani olemasolu.
- 8.8 Taotluse, vastuvõtva asutuse või järel doktori nõuetele mittevastavaks tunnistamise korral teeb elluviija taotluse rahuldamata jätmise otsuse.
- 8.9 Nõuetele vastavatest taotlustest moodustatakse ühtne paremusjärjestus MSCA taotlusvooru koondhindele.
- 8.10 MSCA järel doktori individuaalgrandi taotlusvooru hindamisraporti järgi võrdse punktisummaga taotlused seatakse paremusjärjestusse järgmiselt:
- 8.10.1 Eelistatakse taotlusi, millel on kõrgem hinne MSCA järel doktori individuaalgrandi taotlusvooru hindamisraporti kriteeriumi "*Excellence*" eest; kui need hinded on võrdsed, siis neid taotlusi, millel on kõrgem hinne kriteeriumi "*Impact*" eest;

- 8.10.2 Taotlused, mis jäävad võrdsele positsioonile pärast punktis 8.10.1 kirjeldatud tegevust, seatakse paremusjärjestusse, eelistades taotlusi, millega tuuakse Eestisse järeldoktor, kes on eelnevalt saanud Eesti riigieelarvest rahastatud toetuse välisriigis doktorikraadi omandamiseks;
- 8.10.3 Taotlused, mis jäävad võrdsele positsioonile pärast punktis 8.10.2 kirjeldatud tegevust, seatakse paremusjärjestusse, eelistades taotlusi, milles on järeldoktor temast paremusjärjestuses eespool olevate järeldoktorite seas vähem esindatud soo esindaja;
- 8.10.4 Taotlused, mis jäävad võrdsele positsioonile pärast punktis 8.10.3 kirjeldatud tegevust, seatakse paremusjärjestusse, eelistades taotlusi, mille valdkond on paremusjärjestuses eespool olevate taotluste seas vähem esindatud;
- 8.10.5 Taotlused, mis jäävad võrdsele positsioonile pärast punktis 8.10.4 kirjeldatud tegevust, seatakse paremusjärjestusse loomise teel elluviija kehtestatud korras.
- 8.11 Taotlused rahuldatakse paremusjärjestuse alusel kuni toetuse andmiseks eraldatud vahendite lõppemiseni. Eraldatavate vahendite maht kinnitatakse igaks aastaks teadusagentuuri juhatuse käskkirjaga.
- 8.12 Elluviija võib toetuse rahuldamise otsuses kirjeldada tingimused, mida vastuvõttev asutus ja/või järeldoktor on kohustatud toetuse saamisel täitma, sh teaduseetika ja andmehaldusega seotud tagasiside.
- 8.13 Valeandmete, loomevarguse või petturluse ilmnemisel on elluviijal õigus taotluse menetlemine lõpetada ja jätta taotlus läbi vaatamata.

9 TAOTLUSE RAHULDAMISE OTSUSTAMINE

- 9.1 Elluviija teeb otsuse:
- 9.1.1 rahuldada taotlus ja määrata toetus;
 - 9.1.2 mitte rahuldada taotlust.
- 9.2 Vastuvõtvale asutusele ja järeldoktorile edastatakse tema taotluse kohta tehtud otsus ETIS-e vahendusel kümne tööpäeva jooksul otsuse tegemisest arvates.
- 9.3 Enne taotluse mitterahuldamise otsuse tegemist annab elluviija taotlejale võimaluse esitada kirjalik arvamus ja vastuväited elluviija määratud tähtajaks (ärakuulamine). Ärakuulamise käigus hinnatakse menetlusreeglite järgimist ning kontrollitakse võimalikke faktivigu, kuid MSCA järeldoktori individuaalgrandi taotlusvooru tulemusi üle ei hinnata.
- 9.4 Punktis 9.1 nimetatud otsused teeb elluviija juhatuse käskkirjaga, määrates taotluse rahuldamise korral otsuses ära toetuse perioodi ja eelarve.

10 TOETUSE ERALDAMINE

- 10.1 Elluviija sõlmib vastuvõtva asutuse ja järeldoktoriga kolmepoolse toetuslepingu (*edaspidi* toetusleping), milles on ära toodud osapoolte vastastikused õigused, kohustused ja vastutus.
- 10.2 Toetus eraldatakse vastuvõtvale asutusele, kellel on kohustus võimaldada järeldoktoril kasutada eraldatud toetust järeldoktori projekti täitmiseks kooskõlas taotlusega.
- 10.3 Toetuse eraldamine toimub vastavalt toetuslepingus sätestatud tingimustele.

- 10.4 Toetuse eraldamise korral sõlmib asutus järeldoktoriga töölepingu projekti täitmiseks, juhul kui enne toetuse eraldamist nende vahel tööleping puudub, või muudab vastavalt olemasolevat töölepingut.
- 10.5 Järeldoktor esitab elluvijale projekti esimese kuue kuu jooksul andmehaldusplaani.

11 JÄRELDOKTORIPROJEKTI AJUTINE PEATAMINE

- 11.1 Projekti ajutist peatamist saab taotleda järeldoktori ema-, isa- või vanemapuhkuse, kaitseväeteenistuse, raske haiguse või muu erakorralise asjaolu puhul, mille tõttu osutub projekti täitmine võimatuks või on olulisel määral raskendatud.
- 11.2 Projekti täitmist saab ajutiselt peatada vastuvõtva asutuse ja järeldoktori ühise põhjendatud avalduse alusel, mis tuleb esitada elluvijale.
- 11.3 Projekti lõpptähtpäev lükkub peatatud aja võrra edasi, kuid mitte kaugemale kui punktis 4.1. nimetatud tähtaeg.
- 11.4 Projekti ajutise peatamise perioodiks peatub toetusleping.

12 JÄRELDOKTORIPROJEKTI LÕPPEMINE

- 12.1 Projekt lõpeb toetuse perioodi lõpptähtpäeval.
- 12.2 Kõik toetusest rahastatavad tegevused peavad olema lõppenud projekti lõpptähtajaks.

13 TOETUSE ENNETÄHTAEGNE LÕPETAMINE

- 13.1 Elluvijal on õigus tunnistada taotluse rahuldamise või jätkamise otsus kehtetuks ning lõpetada toetusleping, kui:
 - 13.1.1 esineb perioodi 2021-2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldistes tingimustes § 14 esinev alus;
 - 13.1.2 vastuvõttev asutus või järeldoktor on esitanud vastava taotluse;
 - 13.1.3 vastuvõttev asutus või järeldoktor on olulisel määral rikkunud käesolevas korras või toetuslepingus sätestatud nõudeid;
 - 13.1.4 järeldoktor ei ole võimeline toetust kasutama (järeldoktori surm, raske haigus, siirdumine teisele tööle või muud olulised ja põhjendatud asjaolud);
 - 13.1.5 juhendaja ei ole võimeline järeldoktorit juhendama (surm, raske haigus, siirdumine teisele tööle või muud olulised põhjendatud asjaolud) ning elluvijaja ei rahuldanud juhendaja muutmise taotlust;
 - 13.1.6 vastuvõttev asutus või järeldoktor on esitanud tahtlikult valeandmeid või on toetuse kasutaja projektiga seotud tegevustes ilmnenu loomevargus või petturlus;
 - 13.1.7 esinevad muud olulised ja põhjendatud asjaolud.
- 13.2 Enne toetuse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamist või toetuslepingu lõpetamist annab elluvijaja vastuvõtvale asutusele ja järeldoktorile võimaluse esitada kirjalikult oma seisukohad.
- 13.3 Pärast toetuslepingu lõpetamist on vastuvõttev asutus kohustatud kasutamata toetuse osa elluvijale tagasi maksma. Järeldoktor ja vastuvõttev asutus on kohustatud esitama lõpparuande vastavalt punktile 14.
- 13.4 Kui taotluse rahuldamise otsus tunnistatakse kehtetuks tagasiulatuvalt, võib elluvijaja vastuvõtvalt asutuselt eraldatud toetuse tagasi nõuda.

14 ARUANDLUS

- 14.1 Projekti esimese aasta lõppedes esitab järeldoktor elluvijale vabas vormis lühiülevaate projekti tegevuskava täitmisest.
- 14.2 Projekti lõpparuande koostab vastuvõttev asutus koostöös järeldoktoriga eesti või inglise keeles ja vastuvõttev asutus esitab selle elluvijale ETIS-e kaudu kahe kuu jooksul pärast projekti lõppu.
- 14.3 Projekti lõpparuandes esitatakse:
 - 14.3.1 tulemused (sh projekti põhitulemused eestikeelse ja ingliskeelse populaarteadusliku lühikokkuvõtte vormis, projekti täitmise tulemusel avaldatud ja toetusele viitavate publikatsioonide terviktekstid ning tööstusomandid) vastavalt taotluses esitatud eesmärkidele;
 - 14.3.2 saavutatud tulemuste potentsiaalne rakendatavus, teaduslik ja ühiskondlik mõju, sh olulisus Eesti kultuurile, ühiskonnale ja/või majandusele ning kavandatud jätkamissuunad (kui asjakohane);
 - 14.3.3 projekti tutvustamisega seotud tegevused;
 - 14.3.4 juhul, kui projektil oli puutumus Nagoya protokolliga, hoolsuskohustust puudutav deklaratsioon;
 - 14.3.5 muud toetuse taotleja ja järeldoktori hinnangul olulised asjaolud;
 - 14.3.6 toetuse kasutamise aruanne vastavalt taotluses esitatud tegevuskavale;
 - 14.3.7 vajadusel muud ETISe lõpparuandevormis küsitud projekti tutvustamiseks vajalikud materjalid.
- 14.4 Juhul kui asutusel ei ole võimalik järeldoktoriga koostöös lõpparuannet koostada, koostab ja esitab lõpparuande elluvijale üksnes vastuvõttev asutus.

15 JÄRELDOKTORIPROJEKTI TULEMUSTE AVALIKUSTAMINE

- 15.1 Projekti tulemusena avaldatud ja toetusele viitavate publikatsioonide terviktekstid teeb asutus avalikkusele ETIS-e kaudu vabalt kättesaadavaks, kui publitseerimise, autoriõiguse või muu intellektuaalomandi kaitsmise tingimused ei sätesta teisiti.
- 15.2 Toetuse tulemuste publitseerimisel märgitakse selles finantseerimine Euroopa Regionaalarengu Fondist ja Mobilitas 3.0 tegevus „MSCA järeldoktori individuaalgrandi projektide elluviimise toetamine“ projekti number. Publikatsioonid, milledes puuduvad nimetatud märged, lõpparuandes arvesse ei lähe.
- 15.3 Juhul, kui teaduskirjastus piirab publikatsioonidele juurdepääsu ajaliselt, teeb asutus projekti täitmise tulemusena valminud publikatsioonide terviktekstid avalikkusele vabalt kättesaadavaks pärast piirangu lõppemist.
- 15.4 Projekti lõpparuande põhitulemuste eesti- ja ingliskeelse populaarteadusliku lühikokkuvõtte teeb elluvijaga avalikult vabalt kättesaadavaks.

16 KONTROLL JA TOETUSE TAGASINÕUDMINE

- 16.1 Mittesihotstarbeliselt kasutatud toetuse nõuab elluvijaga vastuvõtvalt asutuselt tagasi.
- 16.2 Vastuvõttev asutus on kohustatud võimaldama elluvijal või tema volitatud isikul viia läbi toetuse kasutamise kontrolli ning osutama selleks igakülgset abi, sh võimaldama esitatud andmete õigsuse kontrollimiseks viibida toetuse taotleja ruumides ja territooriumil, samuti esitama kõik nõutud dokumendid.